

PIENEN PIENTÄ ILOA

Dokumenttielokuvan tuotannon
valmistelu sairaalassa

Antti Okkonen

Opinnäytetyö
Toukokuu 2013
Viestinnän koulutusohjelma
Käsikirjoittamisen ja kuvalli-
sen ilmaisun suuntautumis-
vaihtoehto

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu

Viestinnän koulutusohjelma

Käsikirjoittamisen ja kuvallisen ilmaisun suuntautumisvaihtoehto

OKKONEN, ANTTI:

PIENEN PIENTÄ ILOA

Dokumenttielokuvan tuotannon valmistelu sairaalassa

Opinnäytetyö 33 sivua, joista liitteitä 4 sivua

Toukokuu 2013

Käsikirjoitin, tuotin, ohjasin ja leikkasin opinnäytetyöni taiteellisena osana dokumenttielokuvan, joka kertoo sairaalaklovnien työstä sairaalassa. Dokumenttielokuvan esituantovaiheessa huomasin, että sairaalassa kuvaamiseen liittyy paljon byrokratiaa.

Opinnäytetyöni kirjallisessa osiossa käyn läpi, millaisia byrokraattisia tuotantovalmisteluja tarvitaan, kun dokumenttielokuva kuvataan sairaalassa. Tutkin millaisia haasteita liittyy kuvausluvan hankkimiseen ja millaisia ennakkovalmisteluja vaaditaan ennen kuvausten aloittamista. Tutkimuksessa selvitän, mitä asioita dokumenttielokuvan kuvaustilanteessa täytyy ottaa huomioon byrokratian näkökulmasta.

Tutkimuksen tekemiseen käytin alan kirjallisuutta ja sovelsin tietoa, jonka olen oppinut koulussa. Opinnäytetyössäni hyödynsin aikaisempaa sairaanhoitajan koulutustani. Pohdin kirjallisen osion loppuksi, mitä erityispiirteitä liittyy dokumenttielokuvan tekemiseen sairaalassa.

Asiasanat: dokumenttielokuva, byrokratia, sairaala, sairaalaklovnit

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Media
Option of Screenwriting and Visual Expression

OKKONEN, ANTTI:

PIENEN PIENTÄ ILOA

The Pre-production of a Documentary Film in a Hospital

Bachelor's thesis 33 pages, appendices 4 pages

May 2013

As my graduation project I wrote the script and produced and directed a documentary film telling about the work of hospital clowns in a hospital. In the pre-production I noticed that shooting in a hospital involves a lot of bureaucracy.

The objective of my thesis is to figure out what kind of bureaucratic pre-production is needed, when making a film in a hospital. I study what kind of challenges are linked to getting a shooting permit in a hospital and what kind of pre-production work is required before starting to shoot. This thesis explains the bureaucratic aspects to be taken into account when shooting a documentary film in a hospital.

To accomplish the study, I used the literature of the field and applied the knowledge that I have learned at school, and also took advantage of my previous nursing education. In the end of the thesis I reflect the special features associated with making a documentary film in a hospital.

Keywords: documentary film, hospital, hospital clowns, bureaucracy

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	PIENEN PIENTÄ ILOA -DOKUMENTTIELOKUVAN LÄHTÖKOHDAT	6
3	SAIRAALAKLOVNIT	8
4	TUOTANNON ENNAKKOVALMISTELUT SAIRAALASSA.....	10
4.1	Kuvausluvan hankkiminen	10
4.1.1	Tutkimusluvan pyytämien Naisten- ja lastentautien tulosityksiköstä	12
4.1.2	Tutkimusluvan pyytäminen HUS:n eettisestä toimikunnasta.....	14
4.1.3	Tutkimusluvan viivästymisen merkitys taiteellisen osion lopputulokseen .	15
4.2	Kuvauspaikan valinta	16
4.3	Mitä pitää ottaa huomioon sairaalassa kuvatessa	19
4.3.1	Tiedottaminen kuvauksista	20
4.3.2	Tutustuminen osastoihin.....	21
4.3.3	Suojautuminen ja infektioiden tarttumisen ja leviämisen ennaltaehkäisy...	21
4.3.4	Kuvatun ja äänitetyn materiaalin käyttöoikeudet	22
5	POHDINTA.....	25
	LÄHTEET	29
	LIITTEET	30

1 JOHDANTO

Medianomin opinnoissani käsikirjoittaminen on ollut kiinnostukseni kohteeni jo opintojen alusta lähtien ja tämän vuoksi suunnittelin tekeväni lopputyökseni fiktion käsikirjoituksen. Mieleni kuitenkin muuttui, kun kolmannen opiskeluvuoden lopussa meillä alkoi koulussa dokumenttielokuvan kurssi. Innostuin välittömästi dokumenttielokuvan mahdollisuuksista. Elokuvantekijänä ja katsojana minua kiinnostavat aiheet, jotka herättävät minussa tunteita tai tarjoavat oivalluksia ja havaintoja tästä maailmasta. Dokumenttielokuvassa minua kiehtovat mahdollisuudet todellisuuden luovaan käsittelyyn. Fiktioelokuvissa yleensä kirjoittaja luo kuvitteelliseen maailman, jossa tarina tapahtuu. Dokumenttielokuvantekijä sen sijaan kertoo todellisesta maailmasta ja siinä elävistä tai eläneistä ihmisistä. (Aaltonen 2007, 149.) Minusta on kiehtovaa mahdollisuus, että dokumenttielokuvantekijä voi ilmaista itseään kuvaamalla muiden ihmisten elämää (Aaltonen 2006, 192).

Halusin tehdä lopputyökseni dokumentin, joka herättäisi katsojassa positiivisia ajatuksia ja tunteita. Mielestäni liian usein ajatellaan, että mitä synkempi ja rankempi elokuva on, niin sitä taiteellisempi, kanta-aottavampi ja merkittävämpi teos on kyseessä. Halusin tehdä elokuvan, jolla olisi merkitystä, mutta sen henki olisi pohjimmiltaan positiivinen.

Keskustelin eri dokumenttielokuvan aiheista opettajani kanssa ja eräs keskustelumme käsitteli aihetta syntymä ja kuolema. Sitä, kuinka jossain töissä syntymän ilot saattavat hetkessä vaihtua kuoleman suruun. Tätä kautta lähdin pyörittelemään aiheita, joissa olisi samanlaista vastakkainasettelua. Muistin vuosia sitten lukeneeni artikkelin sairaalaklovnista ja oivalsin, että heidän työssään on samanlaista vastakkainasettelua, mikä minua kiehtoo. Klovnit tuovat iloa surun keskelle.

Opinnäytetyöni taiteellisen osion esituantovaiheessa huomasin, että dokumenttielokuvan tekemiseen sairaalassa liittyy paljon byrokratiaa. Tästä johtuen oli luontevaa, että kirjallinen osio tulisi käsittelemään dokumenttielokuvan tuotantoon liittyviä haasteita byrokratian näkökulmasta. Tämän opinnäytetyön kirjallisen osion tarkoituksena on antaa vihjeitä ja neuvoja, sekä kertoa erilaisista seikoista, mitä tulee ottaa huomioon jos aikoo tehdä dokumenttielokuvan sairaalaympäristössä.

2 PIENEN PIENTÄ ILOA -DOKUMENTTIELOKUVAN LÄHTÖKOHDAT

Opinnäytetyöni kirjallinen osio pohjautuu taiteelliseen työhöni, joka on *Pienen pientä iloa* -dokumenttielokuva. Se kertoo sairaalaklovnien työstä ja sen vaikutuksista lapsiin, omaisiin ja henkilökuntaan sairaalassa. Dokumenttielokuvaa lähdin työstämään joulukuussa 2011, jolloin otin yhteyttä Suomen Sairaalaklovniliittoon ja tiedustelin mahdollisuutta tehdä klovneista elokuvan.

Pian yhteydenoton jälkeen tapasin klovniliiton toiminnanjohtajan Aino Viertolan sekä yhdistyksen taiteellisen johtajan Lilli Sukula-Lindblomin, joka on sairaalaklovnitoiminnan tuonut Suomeen. Tapaamisessa kävimme läpi millainen olisi suunnittelemani dokumentti sairaalaklovneista. Minulle selvisi, että samaan aikaan klovneista oli tekeillä toinenkin dokumenttielokuva. Tiesin, että samasta aiheesta voi syntyä useampia elokuvia. Koska lopulta vasta teema, tekijän väittämä aiheesta erottaa sen muista samanaiheisista elokuvista. Teema vastaa kysymykseen, millaisen näkökulman aiheeseen tekijä on valinnut. (Hyytiä 2004, 11.) Olin helpottunut saadessani tietää, että minun lähestymistapani ja käsittelemäni teema olisi hyvin erilainen verrattuna toiseen tekeillä olevaan elokuvaan. Näin ollen jatkoin oman projektini eteenpäin viemistä suunnitelmieni mukaan.

Tapaamisen pohjalta sain paljon arvokasta taustatietoa klovniin toiminnasta ja ennen kaikkea sain Sairaalaklovniliiton mukaan auttamaan dokumenttielokuvan teossa. Suomessa kaikki sairaalaklovnit työskentelevät Sairaalaklovniliitolle ja liiton avulla löysin dokumentissani esiintyvät sairaalaklovnit. Sovimme, että dokumenttielokuvani tulisi seuraamaan kahden eri sairaalaklovniparin työskentelyä kahtena päivänä Lastenklinalla ja Lastenlinnassa.

Kun päähenkilöt olivat löytyneet, niin seuraava askel oli jatkaa ennakkotutkimusvaihetta sekä aloittaa esituotannon valmistelut. *Pienen pientä iloa* -dokumenttielokuva on tehty pienellä työryhmällä ja tästä johtuen minulla oli projektissa monta eri roolia. Toimin käsikirjoittajana, ohjaajana, leikkaajana, kenttä-äänittäjänä sekä tuottajana. Kuvaajana projektissa toimi Joni Valkama ja äänisuunnittelusta sekä äänen jälkityöstä vastasi Asko Pennanen.

Tuottajan ja ohjaajan ominaisuudessa tein tammikuun alussa vuonna 2012 alustavan kuvauspaikkakartoituksen HYKS:n Lastenklinalla sekä Lastenlinnassa. Yhdessä Lilli

Sukula-Lindblomin kanssa kiersin läpi osastot, joilla klovnit vierailevat työpäivänsä aikana. Samalla sain konkreettisesti tutustua siihen, mistä klovnien työpäivä muodostuu, kuinka he työtänsä tekevät ja ennen kaikkea sain havaita, kuinka hienoa heidän työnsä oli ihmisten keskuudessa. Olin vaikuttunut nähdessäni klovnien työn merkityksen ihmisten keskuudessa. Tiedostin kuitenkin, että tulee olemaan suuri haaste saada työn merkityksellisyys taltioitua niin, että sairaalassa tapahtuvat koskettavat hetket välittyisivät myös elokuvan katsojille.

Tutustumiskierroksen jälkeen tein päätöksen, että haluaisin kuvata *Pienen pientä iloa* -dokumenttielokuvan Lastenlinikalla ja Lastenlinnassa. Tämän jälkeen oli aika aloittaa kuvausluvan hankkiminen sairaalaan. Tähän mennessä kaikki oli mennyt aika sujuvasti ja nopeasti. Olin saanut tiedon, että kuvauslupa-asiassa minun täytyisi olla yhteydessä Naisten- ja lastentautien tulosityksikön tiedottajaan Niina Kauppiseen. Tapasin hänet samana päivänä, kun tutustuin klovnien toimintaan sairaalassa.

Tämän tapaamisen pohjalta minulle selvisi, että elokuvani kuvauslupa käsiteltäisiin tutkimuslupahakemuksena. Sain hyvin selkeät ohjeet, kuinka tutkimuslupaprosessi etenee HUS:ssa (Liite 1). Tämän myötä ymmärsin, että minun tulisi tehdä byrokraattisia tuotannon valmisteluja, ennen kun voisin dokumenttielokuvan teossa siirtyä tuotantovaiheeseen.

3 SAIRAALAKLOVNIT

Dokumenttini päähenkilöt ovat sairaalaklovneja, jotka työskentelevät Sairaalaklovnit ry:lle. Sairaalaklovnit ry. on yhdistys, jonka kouluttamat artistit kiertävät lastenosastoilla viihdyttäen ja ilahduttaen pieniä potilaita ja heidän perheitään. Sairaalaklovnit tunnetaan sairaalaympäristössä paremmin klovnitohtoreina ja heidän tarkoituksenaan on saada lapset hetkeksi unohtamaan sairautensa. (Sairaalaklovnit ry. 2013.)

Sairaalaklovnien työskentely tapahtuu aina lapsen ehdoilla ja yhteistyössä henkilökunnan kanssa. Sairaalaklovnien tavoitteena on, että iloinen muisto klovnien käynnistä kantaisi pitkälle ja auttaisi sairaalakokemuksen käsittelyssä myös jälkikäteen. Sairaalaklovnien toiminta on jatkuvaa ja säännöllistä. Kaikki klovnit ovat taustaltaan ammattiesiintyjiä ja heidät on koulutettu toimimaan vaativassa sairaalaympäristössä. (Sairaalaklovnit ry. 2013.)

Dokumentin tekijän olisi hyvä tutustua ihmisiin ja paikkoihin ja oppia heidän rytmensä ja rutiininsa (Aaltonen 2011, 213). Taustatutkimusta tehdessäni minulle selvisi, että sairaalaklovnit pyrkivät joka kerta tarjoamaan lapsille jotain uutta ja ennennäkemätöntä. Tämän vuoksi klovnit pitävät kirjaa keitä he ovat päivän aikana kohdanneet ja mitä temppuja tehneet. He eivät halua työn muodostuvan rutiiniksi ja he haluavat välttää toistamista samoja temppuja. Klovnit työskentelevät vaihtuvin parein ja saattaa mennä pitkäkin aikaväli, milloin sama pari työskentelee uudestaan yhdessä. Näin tapahtui myös klovnipareille, joita dokumenttielokuvani seuraa. Tästä johtuen minulla ei ollut mahdollisuutta kovinkaan tarkkaan etukäteen tutustua klovnihin ja heidän rutiineihinsa. Toisaalta tähän ei ollut tarvetta, sillä taiteellisen osiooni valitsema tyyli ei vaatinut syvällistä tutustumista elokuvan pääosan esittäjiin.

Dokumenttielokuvan ennakkotutkimuksen laajuus riippuu elokuvasta. *Pienen pientä iloa* on havainnoivan moodin mukainen elokuva. Havainnoivassa moodissa mitään ei järjestetä tai lavasteta. Tässä tyyliissä yleensä pyritään siihen, että henkilöt unohtavat kameran ja käyttäytyvät ikään kuin ketään ulkopuolisia ei olisi paikalla. (Aaltonen 2006, 82.) Osittain tästä syystä en esituotantovaiheessa käyttänyt juurikaan aikaa tutustuakseni elokuvassani esiintyviin klovnihin. Tarkoitukseni oli, että kuvausryhmä olisi kuvaustilanteessa yhtä tietämätön sairaalaklovnista, kuin ovat ihmiset, jotka klovneja sairaalassa tapaavat. Tämän takia oli tietoinen valinta, että en ennen kuvauksia

tiennyt elokuvassa esiintyvistä klovneista juuri mitään. Halusin, että *Pienen pientä iloa* olisi mahdollisimman lähellä Cinema veritea eli totuuselokuvaa. Tässä tyyliissä dokumentintekijän tavoitteena on puhtaasti objektiivinen tapahtumankuvaus (Saksala 2008, 17). Osittain tästä syystä päädyin ratkaisuun, että elokuvan tapahtumat pyrittäisiin kertoamaan lineaarisen rakenteen mukaan mahdollisimman kronologisessa järjestyksessä (Vacklin, Rosenvall & Nikkinen 2008, 360).

Yleensä ennakkotutkimuksessa aineistoa ei haeta vain elokuvan materiaaliksi vaan tutkimusta tehdään, jotta päästään sisälle elokuvan aiheena olevaan maailmaan. Elokuvan teema hahmottuu ja alkaa kiteytyä ennakkotutkimuksen aikana. (Aaltonen 2011, 101.) Näin tapahtui myös minun työssäni, sillä ideointivaiheessa minulle ei ollut selkeänä se, mistä elokuvani kertoo, tai mitä se haluaa katsojalle väittää.

Alunperin minulla oli suunnitelmana tehdä dokumentti, joka käsittelisi sairaalaklovneja kahdesta näkökulmasta. Sairaalaklovnina klovnina ja henkilönä klovninaamion takaa. Näin ollen dokumenttini teema olisi voinut olla ”tragedia naamion takana”. Minun oli kuitenkin mahdollista päästä seuraamaan hetkeksi klovniensa toimintaa sairaalassa ja ymmärsin, että minua kiinnosti klovneja enemmän se, millaisia vaikutuksia heidän työnsä saa aikaan heidän kohtaamisissaan ihmisissä. Näin ollen dokumenttini temaksi muodostui ”kuinka temppu tehdään”, mikä tarkoittaa sitä, että elokuva seuraa klovniensa työtä ja havainnoi, millä eri keinoilla he saavat hymyä ja iloa aikaan sairaalassa. Halusin tällä tavalla luoda katsojalle tunteen, että sairaalaklovnit tekevät arvokasta ja tärkeää työtä sairaalassa. Elokuvaan valitsemani kohtaukset pyrkivät siten tukemaan tätä väitettämää. Tästä näkökulmasta *Pienen pientä iloa* -elokuvaa voisi ajatella retorisenä elokuvana, jossa kerrontaa hallitsee argumentaatio, pyrkimys vakuuttaa katsoja jostakin teesistä (Bacon 2004, 67).

Sairaalaklovneille lapsen tarpeenmukainen huomioonottaminen on heidän ensisijainen tehtävänsä. Sen vuoksi he eivät halua, että mikään häiritseisi tätä klovniensa ja lapsen välistä yhteyttä. Tämä oli kuvausryhmällemme hyvä ohjenuora, jota halusimme kunnioittaa. Pyrimme olemaan mahdollisimman näkymättömiä ja näin paitsi kunnioittaa sairaalaklovniensa työtä, niin samalla myös toimia havainnoivan dokumenttielokuvan moodin mukaisesti.

4 TUOTANNON ENNAKKOVALMISTELUT SAIRAALASSA

Suunnitelmani oli kuvata lopputyöni HYKS:n Lastenlinnassa ja Lastenlinikalla. Tätä varten minun täytyi saada kuvauslupa kuvan ja äänen tallentamiseen sairaalassa. Tässä vaiheessa olin jo tavannut Naisten- ja lastentautien tulosityksikön tiedottajan, joka oli antanut minulle ohjeet, kuinka toimia kuvausluvan hankkimisen suhteen.

Tiedostin, että sairaalaa on kuvauspaikka, jonne ei voi vain marssia kuvauskaluston kanssa ja alkaa tehdä elokuvaa. Joskus dokumenttielokuvien kuvauslupia voidaan pyytää suoraan lennosta, esimerkiksi kun haastatellaan ihmisiä kadulla. Olen myös lukenut, että jotkut dokumenttielokuvan tekijät ovat menneet kuvaamaan lentokentälle kysymättä etukäteen lupaa, eikä kukaan ole heihin kiinnittänyt huomiota (Riikonen 2012, 27). Tämä ei tarkoita sitä, etteikö lentokentällä kuvatessa tarvitsisi kysyä kuvauslupaa. Siellä vaan on ehkä helpompi toimia ilman etukäteen kysyttyä lupaa viranomaisilta. Sairaalassa vastaavanlainen ei ole mahdollista.

Sairaala on kuvauspaikka, jossa kuvauslupien täytyy ehdottomasti olla kunnossa. Esimerkiksi lapsien kuvaamiseen tarvitaan aina aikuisten lupa ja sairaalassa kuvatessa joudutaan ottamaan huomioon muun muassa eettiset sekä lainsäädännölliset näkökulmat. Olen aikaisemmalta koulutukseltani sairaanhoitaja ja tiedän, kuinka tarkkoja sairaalassa täytyy olla tietosuojan suhteen. Mitään tietoja potilaasta ei saa antaa ilman tämän tai hänen huoltajansa lupaa. Näin ollen minulle oli itsestään selvää, että myöskään dokumenttielokuvaa sairaalassa ei saisi tehdä ilman lupaa. Se sen sijaan minulle tuli yllätyksenä, kuinka paljon kului aikaa saada lupa tehdä taiteellinen lopputyöni sairaalassa.

4.1 Kuvausluvan hankkiminen

Lähdin hankkimaan kuvauslupaa dokumentilleni tammikuussa 2012. Sairaalaklovnveja on ennenkin kuvattu sairaalassa ja heillä sekä minulla oli ajatus, että kuvauslupa järjestyisi samalla tavalla kuin aikaisemmissakin tapauksissa. Näin ei kuitenkaan valitettavasti ja onnekseni tapahtunut.

Tiesin, että valmisteluvaiheessa kannattaa hyvissä ajoin ennen kuvausvaihetta selvittää sellaiset kuvauspaikat, jotka ovat elokuvan kannalta keskeisiä, joissa muuten kuvataan

paljon tai jotka tiedetään etukäteen hankaliksi. Koska usein lupien saaminen vie aikaa ja vaatii pitkäjänteistä vakuuttelua ja luottamuksen rakentamista. (Aaltonen 2011, 218 – 219.) Vaikka nämä asiat olivat tiedossani, niin siitä huolimatta olin ehkä liian optimistinen sen suhteen, kuinka nopeasti saisin kuvausluvan sairaalaan.

Kuvauslupia tarvitaan usein viranomaisilta, laitoksilta, yhteisöiltä, yrityksiltä ja muilta tahoilta. Joskus koko elokuvan idea voi keskittyä tietyn instituution seuraamiseen. Minun tapauksessani koko elokuvan idea oli kuvata pelkästään sairaalassa. Yleensä ennakkotutkimuksen jälkeen on saatava virallinen lupa, joka voi olla sopimus tai kirje. Joskus ohjaaja ja tuottaja ovat hankkineet jo etukäteen paperin, joka todistaa että elokuvan tekeminen on ylipäätään mahdollista, että heillä on lupa (access). (Aaltonen 2011, 219.)

Kun lähdetään tekemään elokuvaa, jonka yhteistyötahona on iso organisaatio, niin joskus voi olla hankalaa tietää se, mihin tahoon ottaa ensimmäisenä yhteyttä. Aika usein isoissa organisaatioissa on olemassa oma tiedottaja. Jos on tekemisissä organisaation kanssa, jolla on oma tiedottaja tai tiedotusasioista vastaava henkilö, kannattaa olla yhteydessä häneen, koska asia kuuluu hänelle ja hän voi auttaa luvan saamisessa. (Aaltonen 2011, 95.)

Yleensä kuvauslupa-asiat menevät HUS:ssa ammattilaisten kohdalla mediaväylää pitkin. Minun tilanteeni oli erilainen, sillä minulla dokumenttielokuvan tekeminen liittyi opinnäytetyöhöni. Näin ollen kuvauslupa kuvata sairaalassa käsiteltiin normaalina opinnäytetyötutkimuksena. Tarkoittaen sitä, että saadakseni luvan kuvata sairaalassa, minun täytyi saada ensin tutkimuslupa.

Yleensä kuvausluvut mielletään niin, että ne liittyvät siihen, saako kuvattua materiaalia käyttää lopullisessa tuotoksessa. Minun tapauksessa *Pienen pientä iloa* -dokumenttielokuvassa. Jos esimerkiksi kuvataan kahvilassa tai kadulla, niin aika usein tekijä voi kysyä paikan päällä läsnä olevilta ihmisiltä, saako paikalla kuvata ja taltioitua materiaalia mahdollisesti käyttää tulevassa elokuvassa. Tällaisissa tapauksissa en usko, että ihmisiä kiinnostaa se, että tekijä on tekemässä dokumenttielokuvan lisäksi kirjallista tutkimusta. Kuvauslupa pyydetään pelkästään elokuvaa varten. Tässä tapauksessa sairaala on erilainen ympäristö. Saadakseni luvan tehdä elokuvaani, minun tuli samalla saada lupa tehdä kirjallista tutkimustani.

Minulle itselleni tämä tuntui vieraalta ajatukselta, sillä ajattelin, että kaikki se mitä kuvaan ja äänitän sairaalassa liittyy pelkästään opinnäytetyöni taiteellisen osioon. En kokenut, että dokumenttielokuvani olisi varsinaisesti tutkimus. Ajattelin, että asioista tehdään liian monimutkaisia liittämällä kuvauslupaan koko opinnäytetyöni. En uskonut, että hyödyntäisin sairaalaa opinnäytetyössäni muuten kuin kuvauspaikkana. Nyt kun tämä opinnäytetyöni kirjallinen osio käsittelee dokumenttielokuvan tuotannon valmistelua sairaalassa näkökulmasta, niin voin todeta olleeni väärässä. Ja sen vuoksi oli erinomainen asia, että kuvauslupahakemukseni käsiteltiin tutkimushakemuksena.

Sairaanhoitajan ammatissani olen välillä törmännyt siihen havaintoon, että välillä sairaala on hyvin hierarkkinen ja byrokraattinen instituutio. Aika usein tähän on kuitenkin hyvä syy. Uskon, että yksi tekijä siihen, miksi sairaalassa ollaan niin tarkkoja kuvauslupien suhteen ovat säädökset potilaan tietosuojasta sairastamisensa suhteen. Esimerkiksi laki potilaan asemasta ja oikeudesta (1992/785) otetaan hyvin tarkkaan huomioon sairaalassa. Muita lakeja ja säädöksiä, jotka tulee ottaa huomioon on muun muassa julkisuuslaki (1999/621) sekä laki yksityisyyden suojasta julkisilla paikoilla (Saksala 2008, 87).

4.1.1 Tutkimusluvan pyytämien Naisten- ja lastentautien tulosityksiköstä

HUS:ssa tieteelliseen tutkimustyöhön on aina haettava lupa. Tutkimusta ei saa aloittaa ennen kuin lupa on myönnetty. Tieteelliselle tutkimustyölle on ominaista, että se perustuu tutkimussuunnitelmaan, noudattaa hyviä tieteellisiä käytäntöjä ja tuottaa tuloksia, jotka on tarkoitettu julkaistaviksi. (HUS Tutkimuslupa. 2013.)

HUS:ssa ollaan tarkkoja siitä, että pyydetty hakemukset tulee täyttää tarkalleen hakuohjeiden mukaisesti, sillä he eivät käsittele puutteellisesti täytettyjä hakemuksia. Tutkimusluvan hakemista varten on esitettävä aina:

- Tutkimussuunnitelma
- Selvitys tutkimuksen käytännöllisestä suorittamisesta
- Tutkimuksen kustannusarvio ja rahoitus suunnitelma
- Tutkimuksen osallistuvien henkilöiden lista

HUS:ssa tutkimusluvasta tehdään kirjallinen viranhaltijapäätös ja tutkimustoiminnan tilastointia ja valvontaa varten HUS:ssa pidetään tutkimusrekisteriä. (HUS Tutkimuslupa. 2013.)

Tutkimuslupanhakuohjeet ovat pääsääntöisesti suunnattu terveydenhoitoalalle. Olen hoitotyön koulutusohjelmassa tehnyt yhden opinnäytetyöhön liittyvän tutkimuksen sairaalassa. Sairaanhoidajan näkökulmasta ymmärrän, että ei ole kovin järkevää lähteä suunnittelemaan tutkimusta, jos tekijällä ei etukäteen ole tarkkaa tutkimussuunnitelmaa ja tietoa siitä, mitä hän tutkii. Medianomin koulutuksessa opinnäytetyön pääpaino on taiteellisessa osiossa ja kirjallinen osio on aika usein sidoksissa taiteelliseen osioon. Näin ollen tutkimuslupahakemus ei täysin sovellu media-alanopiskelijan opinnäytetyöhön. Tässä vaiheessa minulta kuitenkin odotettiin, että voisin esittää opinnäytetyöni tutkimussuunnitelman.

Käytännössä tämä tarkoitti, että hain vasta lupaa tehdä opinnäytetyöni taiteellista osiota ja silti minun odotettiin jo tietävän, millainen tulisi olemaan taiteelliseen osioon pohjautuva kirjallinen työni. Olin ajatellut, että lähdän suunnittelemaan kirjallista työtä vasta sen jälkeen, kun olen saanut taiteellisen osion valmiiksi ja kirjallisen osion teemaksi muodostuisi ne aiheet, mitkä kumpuaisivat esiin valmiista dokumenttielokuvasta.

Nyt se ei ollut mahdollista, vaan minun täytyi alkaa miettiä millainen on opinnäytetyöni kirjallinen osio. Toisaalta se oli hyvä asia myös taiteellisen työn kohdalta, sillä minun oli tarkemmin mietittävä etukäteen teemat ja aiheet, mitkä olettaisin nousevaan esiin taiteellisessa osassa. Minun oli siis pakko syventyä kunnolla taiteellisen osion taustatyövaiheeseen ja kartoittaa jo etukäteen niitä teemoja, mitkä olettaisin sieltä varmasti nousevan esiin. Tältä pohjalta aloin suunnitella, millainen tulisi olemaan opinnäytetyöni kirjallinen osuus. Tutkimussuunnitelmaa varten minun oli kyettävä luomaan tutkimukseni premissi eli päälause. Se mistä opinnäytetyössäni perimiltään on kyse (Vacklin, Rosenvall & Nikkinen 2008, 172-173). Aika nopeasti sain pääväittämän selväksi ja pystyin aloittamaan kirjallisen osion tekemisen sekä tekemään opinnäytetyöni tutkimussuunnitelman tutkimuslupahakemusta varten.

Sain asianmukaisesti täytetyn tutkimuslupahakemuksen valmiiksi helmikuun alussa 2012. Hakemukselle mittaa tuli kaksitoista sivua, kun täytin kaikki siihen vaadittavat

lomakkeet ja liitteet. Tämän jälkeen toimitin hakemuksen ohjeiden mukaisesti eteenpäin. Hakemustani käsiteltiin Naisten- ja lastentautien tulosityksiossä.

Helmikuun alussa 2012 sain tiedoksiannon, jossa minulle kerrottiin, että koska olin maininnut tutkimussuunnitelmassani kuvaavani potilaita ja heidän vanhempiaan sekä kertonut mahdollisesti myös haastattelevani heitä, niin tästä johtuen minun tulisi opinnäytetyöni lupahakemus laittaa HUS:n eettisen toimikunnan hyväksyttäväksi.

4.1.2 Tutkimusluvan pyytäminen HUS:n eettisestä toimikunnasta

HUS:n eettinen toimikunta kokoontuu noin kerran kuukaudessa käsittelemään sinne lähetettyjä hakemuksia. Hakemukset tulee olla perillä viimeistään kolme viikkoa ennen seuraavaa kokousta. HUS:n eettinen lautakunta on perehtynyt pääasiassa lääketieteellisten tutkimuslupien käsittelyyn. Tämä selviää esimerkiksi HUS:n internetsivuilla, missä eettisen toimikunnan tehtävistä kertova sivusto käsittelee ainoastaan tutkimuksia lääketieteen näkökulmasta (HUS Eettinen toimikunta. 2013).

Helmikuun alussa tein tutkimuslupahakemuksen HUS:n eettiselle lautakunnalle. Hakemuksen kokonaispituus pyydettyine liitteineen oli kaksikymmentäseitsemän sivua. Hakemukseni mukana toimitin seuraavat asiakirjat:

- Hakemuslomake 9.2 2012
- Tutkimussuunnitelma, kevät 2012
- Tutkimuksesta vastaavan henkilön eettinen arvio tutkimuksesta
- Selvitys tutkimuksen rahoitussuunnitelmasta
- Tutkittavan suomenkielinen tiedote
- Sairaalaklovnit ry:n hanketta puoltava lausunto
- Ohjaavan opettajan lausunto
- Sairaalaklovnit dokumenttielokuvan käsikirjoitus
- Tutkimuksesta vastaavan henkilön CV

Eettinen toimikunta ei käsittele puutteellisesti tehtyjä hakemuksia ja sen lausunto maksaa tutkimusluvanhakijalle 2000 euroa. Tätä maksua ei kuitenkaan tarvitse maksaa, jos tutkimus on tutkijalähtöinen ja liittyy opinnäytetyöhön, josta tekijä ei saa korvauksia. Hakemuksessa täytyy kuitenkin tietää asetus, mihin asiassa vedota (2012/46, 1 § 3 mom.). Vetosin tuohon asetukseen ja näin ollen minun ei tarvinnut maksaa kyseistä lausuntomaksua.

HUS:n Eettinen lautakunta käsitteli hakemukseni 7.3.2012 pitämässään kokouksessaan. Lausunto on luokiteltu julkisuusarvoltaan salassa pidettäväksi (1999/621, 24§) ja sen vuoksi päätös ei ole tämän tutkimuksen liitteenä. Hakemukseni ei kuulunut lääketieteellistä tutkimuksesta annetun lain piiriin, mitkä ovat ensisijaiset asiat, mitä eettinen toimikunta käsittelee. Tutkimussuunnitelmassani ei nähty eettistä ongelmaa. Minua pyydettiin hakemaan kuvauslupaa uudestaan HUS:n Naisten- ja lastentautien tulosityksiköstä.

Saatuani eettisen toimikunnan lausunnon postitse 29.3.2012 lähetin sen eteenpäin Naisten- ja lastentautien tulosityksikköön. Eettisen lautakunnan päätöksen jälkeen asiat sujui- vat todella nopeasti ja vaivattomasti. Maaliskuun lopussa sain tiedoksiannon, että olin saanut dokumenttielokuvalleni tutkimus- ja kuvausluvan (Liite 2). Tuossa vaiheessa olin hyvin helpottunut, että kolmen kuukauden lupahakemusprosessi oli vihdoin ohi ja pääsisin lopputyötäni kuvaamaan haluamassani paikassa.

Opinnäytetyötä HUS:ssa tehtäessä tutkimuksen tekijän tulee allekirjoittaa salassapitoso- pimus koskien potilaisiin liittyvää tutkimusaineistoa. On myös hyvä muistaa, että tutki- jan tulee tehdä tutkimuksen valmistuttua HUS:n ohjeiden mukainen loppuraportti.

4.1.3 Tutkimusluvan viivästymisen merkitys taiteellisen osion lopputulokseen

Tämän kuvauslupahakemusprosessin kuvaus varmaan kertoo, että sairaalassa kuvatessa etenkin opiskelijan kannattaa varata aikaa kuvausluvan hankkimiseen. Ymmärrän kui- tenkin hyvin perusteet sille, miksi sairaalassa oltiin näin tarkkoja tutkimuslupahake- mukseni suhteen. Päätäjien ensisijainen tehtävä on suojella ja kunnioittaa jokaisen poti- laan oikeutta saada halutessaan sairastaa rauhassa ja salassa. Tämä toki oli myös minun moraalinen ohjenuorani dokumenttia tehdessäni. Elokuvanteko ei saisi häiritä lasten, omaisten ja henkilökunnan elämää sairaalassa.

Kuvauslupaa hankkiessani minulle tuli vaikutelma, että sairaalaan eri yksiköt eivät oikein tieneet, kenelle asiassa kuuluu päätösvalta. Luulen, että tästä johtuen eri yksiköt siirsivät päätösvastuuta toiselle yksikölle, kun ei tiedetty, kenen tehtävä olisi asiasta päättää. Sain myös tiedon, että tämä oli ensimmäinen kerta, kun kyseisessä yksikössä haettiin lupaa kulttuurialan opiskelijan opinnäytetyön tekemiseen. Minulle tuli vaikutelma, että minun kulttuurialan opinnäytetyöni oli sen verran erilainen verrattuna terveydenhoitoalan vastaaviin, että se ei tästä johtuen istunut tutkimuslupia varten tehtyihin valmiisiin sapluunoihin. Näin ollen sairaalan organisaatio joutui mukautumaan uuteen tilanteeseen ja ehkä siitä syystä tutkimusluvan hakuprosessi minun kohdallani tuntui aika byrokraattiselta.

Sairaalaympäristössä eettisiä asioita ei voi jättää huomioimatta. Dokumenttielokuvan tekijän täytyy päättää, minkä verran katsojan tarvitsee tietää kuvattavan henkilön sairaudesta tai voiko dokumenttielokuvan teko jollain tapaa vahingoittaa kuvattavaa. Eettiset kysymykset ovat sen puoleen hankalia, että niihin ei ole olemassa yksiselitteisiä vastauksia. Dokumenttielokuva kun usein koetaan tekijän taiteeksi (Aaltonen 2006, 200). Tästä johtuen usein eettisten ja moraalisten asioiden huomioon ottaminen on kiinni dokumentin tekijöiden omasta arvomaailmasta ja maailmankatsomuksesta. Luulen, että omalla kohdallani kuvausluvan hakuprosessi oli merkki siitä, että olen luotettava tekijä eikä dokumenttielokuvani kuvaamisesta sairaalassa aiheudu etiikan näkökulmasta ongelmia potilaille, omaisille tai henkilökunnalle.

Kuvausluvan viivästyminen tuntui minusta harmilliselta. Nyt jälkikäteen mietittynä kuvausten viivästyminen teki dokumenttini lopputuloksen kannalta pelkästään hyvää. Kuvausluvan odottaminen antoi enemmän aikaa ennakkosuunnittelulle ja kuvausstrategian hiomiselle. En usko, että olisin ollut niin hyvin valmistautunut kuvauksiin, jos olisimme päässeet kuvaamaan suunnitelman mukaan jo helmikuussa.

4.2 Kuvauspaikan valinta

Dokumenttielokuvassa todellisuus määrää usein kuvauspaikat. Elokuva ja sen kohtaukset on kuvattava siellä, missä elokuvan henkilöille tapahtuu tärkeitä asioita. Jokainen kuvauspaikka, missä elokuvaa kuvataan on aina ilmaisullinen ratkaisu. Paikat karakteri-

soivat henkilöitä ja vaikuttavat kohtauksen ja koko elokuvan tunnelmaan. (Aaltonen 2011, 215.)

Sairaalaklovnit työskentelevät sairaalassa, joten sen puolesta oli itsestään selvää, että lopputyöni tultaisiin kuvaamaan pääsääntöisesti sairaalassa. Tein hyvin varhaisessa vaiheessa päätöksen, että lopputyöni ei tule sisältämään haastatteluja, jotka olisi ollut mahdollista kuvata missä vaan visuaalisesti näyttävässä ympäristössä. Haastattelujen poisjättämisen johdosta kuvauspaikaksi muodostui pelkästään sairaala ja sen välitön ympäristö. Suomessa sairaalaklovnit työskentelevät jokaisella yliopistosairaalapaikkakunnalla, joten vaihtoehtoina kuvauspaikaksi olisi ollut Helsinki, Turku, Tampere, Kuopio tai Oulu.

Mietin pitkään, missä olisi järkevintä dokumenttini kuvata. Kouluamme lähin sairaala olisi ollut Tampereen yliopistollinen sairaala, mutta tästä huolimatta päädyin siihen, että dokumenttini tultaisiin kuvaamaan Helsingissä Lastenlinnassa sekä Lastenlinikalla. Syitä tähän ratkaisuun oli kaksi. Ensimmäkin, minulla oli mahdollisuus majoittaa kuvausryhmä kotiin pääkaupunkiseudulle ja näin säästää kuvausryhmän majoituskustannuksissa. Toinen merkittävämpi syy oli se, että mielestäni Lastenlinna ja Lastenlinna ovat kuvauksellisia kuvausympäristöjä ja näin ollen ilmaisullinen syy nousi erääksi keskeisimmistä tekijöistä valittaessa kuvauspaikkaa.

Nykyinen Lastenlinnan rakennus valmistui Taka-Töölöön 1948 ja se ovat suunnitelleet arkkitehdit Kaarlo Borg, Elsi Borg, Otto Flodin ja Olavi Sortta. Lastenlinnassa on lastenneurologian ja lastenpsykiatrian osastoja ja vastaanottoja. Lisäksi Lastenlinnassa toimii osa Lastenlinnan lastentautien poliklinikan vastaanotoista. (MLL Lastenlinnan historia. 2013.)

KUVA 1. Näkymä Lastenlinnan sairaalaan (Kuva: Matti Paavola 2008)

Lastenkliniikka kuuluu Helsingin seudun yliopistollisen keskussairaalan sairaanhoitoalueeseen ja sijaitsee Helsingin Meilahdessa. Lastenkliniikalla sijaitsee lastentautien eli pediatrian ja lastenkirurgian yksiköitä sekä päivystyspoliklinikka ja näitä toimintoja tukevia yksiköitä. Lastenkliniikalla tehdään kaikki lasten elinsiirrot Suomessa. Suomessa sairastuu syöpään vuosittain 130–150 lasta ja nuorta, joista noin kolmasosa hoidetaan Lastenkliniikalla. (HUS Lastenkliniikka. 2013.)

KUVA 2. Kuva Lastenkliniikan sisältä (Kuva: Helsingin- ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri 2013)

Näiden tietojen pohjalta tiesin, että Lastenlinnassa ja Lastenkliniikalla olisi hyvin erilaisia ja ainutlaatuisia osastoja Suomessa. Ajattelin, että se tarkoittaisi sitä, että kun olisi paljon erilaisia osastoja, niin samalla saisimme paljon erilaisia kohtaamisia klovniin ja ihmisten välillä. Minulle henkilökohtaisesti sillä oli myös merkitystä, että Lastenlinna ja

Lastenklinitikka ovat kulttuurihistoriallisesti merkittävä osa pediatrian historiaa. Minulla oli tunne, että ne ovat tärkeitä ja arvokkaita kuvauspaikkoja.

Myös käytännössä nämä kuvauspaikat olivat järkevä valinta, sillä Lastenlinna ja Lastenklinitikka sijaitsevat aivan toistensa vieressä ja ovat muun muassa maanalaisten käytävien johdosta yhteydessä toisiinsa. Tästä johtuen klovnit vierailevat molemmissa sairaaloissa työpäivänsä aikana. Tämän vuoksi siirtymisiin ei mene juurikaan aikaa ja kuvauksien kannalta pystyimme kuvaamaan helposti ja vaivattomasti molemmissa yksiköissä.

Olen sitä mieltä, että kuvauspaikan valinta oli lopputyössäni onnistunut, vaikkakin molemmissa yksiköissä kuvaamisessa olivat omat haasteensa. Lastenlinnassa huoneet ovat nykyajan standardeille varsin pienet ja ahtaat. Katto on matalalla ja koska sairaalaa remontoidaan koko ajan, niin paikoin oli vaarana, että remontoinnin taustahäly kantautuisi kuvaustilanteeseen. Nämä seikat olivat kuitenkin etukäteen tiedossa ja pystyimme ne ottamaan huomioon kuvausstrategian suunnittelussa. Tämän vuoksi en antanut teknisiin seikkoihin liittyvien asioiden liiaksi vaikuttaa kuvauspaikan valintaan.

Byrokratian näkökulmasta en osaa sanoa, olisiko kuvauslupa helpommin ollut saatavilla, jos olisimme kuvanneet Helsingin sijaan esimerkiksi Tampereella tai Turussa. Tai pienempien sairaanhoitopiirien alaisissa sairaaloissa Oulussa tai Kuopiossa. Toisaalta sillä ei ole merkitystä, sillä sain lopputyöni taiteellisen osion tehdä juuri siellä, missä halusinkin. Siihen en usko, että olisin missään sairaalassa päässyt kuvaamaan ilman byrokraattisia tuotannon valmisteluja.

4.3 Mitä pitää ottaa huomioon sairaalassa kuvatessa

Dokumenttielokuvantekijälle fyysiset ja sosiaaliset ympäristöt, jossa hän voi käsitellä haluamaansa teemaa ovat tärkeitä. Miljöö on osa elokuvaa, osa tarinaa ja kerrontaa. Sen vuoksi tekijän on selvitettävä ulkoiset olosuhteet, miten kuvaukset voidaan organisoida valitussa paikassa. (Aaltonen 2011, 93.)

Aloitin *Pienen pientä iloa* -dokumenttielokuvan kuvausten ennakkovalmistelujen tekemisen tammikuun 2012 alussa, kun kiersin osastot yhdessä sairaalaklovnit ry:n taiteelli-

sen johtajan kanssa. Tällöin osa sairaalan osastojen henkilökunnasta sai informaation työn alla olevasta dokumenttielokuvasta. Pääsääntöisesti henkilökunta tekee sairaalassa kolmivuorotyötä, joten tämä etukäteisinfo tavoitti vain murto-osan henkilökunnasta. Mielestäni tässä vaiheessa ei ollut tarvetta tavoittaa suurempaa joukkoa. Ensimmäisen tutustumiskierroksen tärkein anti minulle oli saada informaatio kuvauksista osastonhoitajille sekä saada kokonaiskuva miljööstä ja eri osastojen erityisluonteista. Tämän jälkeen tiedottaminen kuvauksista sekä kuvatun materiaalin käyttöoikeudet nousivat keskeisimmiksi tekijöiksi ennakkovalmisteluissa byrokratian näkökulmasta.

4.3.1 Tiedottaminen kuvauksista

Sairaanhoitajana tiedän, että välillä hoitotyö on hyvin hektistä ja hoitoalalla työskentelevät joutuvat sopeutumaan työssään alati muuttuviin tilanteisiin. Itse hoitajana osaan arvostaa, että saan hyvissä ajoin informaatiota mahdollisista poikkeustilanteista, jotka liittyvät työpäiväni kulkuun. Näin osaan paremmin jäsenellä työpäiväni kulun, eikä yllättävät muuttuvat tilanteet pääse häiritsemään työntekoani niin paljon. Tämän vuoksi pidin hyvin tärkeänä, että tulevista kuvauksista todella menee informaatiota niille henkilöille, jotka ovat kuvaushetkellä sairaalassa työvuorossa.

Dokumenttini kuvauksista tiedotin heti kuvausluvan varmistuttua huhtikuussa 2012. Olin jo etukäteen tehnyt infon kuvauksista, jonka toimitin tiedottajan kautta erikseen jokaisen osaston osastonhoitajalle. Osastonhoitajat jakoivat tämän infon eteenpäin osastonsa henkilökunnalle. Tämä systeemi toimi todella hyvin ja minulle jäi sellainen mielikuva, että sairaalan henkilökunta oli hyvin tietoisia niistä päivistä, jolloin sairaalassa kuvasimme lopputyötäni.

Tiedottamisella oli myös toinenkin tavoite pelkän informoinnin lisäksi. Nimittäin osastonhoitajien kautta minulla oli mahdollisuus ohjeistaa sairaanhoitajat kertomaan uusille potilaille ja vanhemmille tulevista kuvauksista. Samalla pystyin rekrytoimaan hoitohenkilökunnan etukäteen kysymään potilailta, omaisilta ja vanhemmilta lupaa käyttää kuvattua ja äänitettyä materiaalia dokumentissani. Tämä järjestely toimi erinomaisen hyvin ja olen hyvin kiitollinen Lastenlinnan ja Lastenklinikan henkilökunnalle osastoilla, jotka pyyteettömästi omien työkiireiden ohella hoitivat tiedottamisesta ja kuvauslupien

kysymisistä. Hyvin monella osastolla kuvausluvut olivat jo valmiina tiedossa, kun kuvausryhmän kanssa sinne saavuimme.

4.3.2 Tutustuminen osastoihin

Kuvauspaikkatutkimus on hyvin tärkeä vaihe dokumenttielokuvan tekemisessä. Itse olin jo pariin otteeseen kuvauspaikkoihin tutustunut ja vielä viikkoa ennen ensimmäistä kuvauspäivää kiersin kuvaajan kanssa vielä kerran osastot läpi. Tällöin myös kuvaaja pääsi näkemään kuvauspaikat ja samalla testasimme äänen taltiointia. Tällä tutustumiskierroksella informoin osastojen henkilökuntaa tulevista kuvauksista ja samalla selvitimme olisiko osastoilla jotain erityispiirteitä, mitkä tulisi ottaa huomioon varsinaisessa kuvaustilanteessa. Tutustumiskierroksen yksi tavoitteista oli myös tehdä kuvausryhmää tutuksi henkilökunnalle.

Toinen kuvauspäivä oli 9.5.2012. Päivää aikaisemmin kävimme kuvaajan kanssa kiertämässä tällöin kuvauksiin osallistuvat osastot läpi. Näin ollen pystyimme varmistamaan, että seuraavaan päivän kuvauksissa lupa-asiat olisivat kunnossa ja jokaisella osastolla asiat menisivät nopeasti ja vaivattomasti, eikä kuvaustilanteessa tarvitsisi keskittyä muuhun kuin itse asiaan. Meillä oli myös mahdollisuus tavata henkilökuntaa, joka olisi kuvauspäivänä töissä ja näin ollen entisestään helpottaa kuvaustilanteeseen liittyvän byrokratian sujumista. Tutustumiskierroksella saimme myös sen tiedon, että mikään osasto ei ollut karanteeniosastoina. Meillä oli lupa kuvata jokaisella osastolla, missä klovnit vierailivat työpäivänsä aikana.

4.3.3 Suojautuminen ja infektioiden tarttumisen ja leviämisen ennaltaehkäisy

Minulle sairaanhoitajana suojautuminen ja infektioiden tarttumisen ennaltaehkäisy sairaalassa on tuttua. Sairaanhoitajan koulutuksessa ei kuitenkaan opeteta sitä, kuinka toimia jos työssä kulkee mukana kamera ja muuta kuvauslaitteistoa. Osastoihin tutustuessamme selvitimme, että kameraa ja muita laitteita ei tarvitse erikseen suojata. Sen sijaan esimerkiksi syöpäosastoilla kuvatessa muun vaatetuksen suhteen tuli olla erityisen tarkkoja, koska siellä lapset ovat herkempiä saamaan infektioita ja syöpähoidosta johtuen heikompia niitä vastustamaan.

Sovimme esimerkiksi syöpäosaston henkilökunnan kanssa, että he varaavat meille kuvausryhmälle valmiiksi sairaalavaatteet, jotka pukisimme päälle siellä kuvatessa. Teimme myös suunnitelman, että jos potilas olisi eristyshuoneessa, niin silloin tautien leviämisen ennaltaehkäisemiseksi kuvaisimme ikkunan takaa, emmekä menisi huoneeseen laisinkaan.

Kävimme läpi myös käsihygienian merkityksen ja pyrimme desinfioimaan kädet käsi-desillä joka kerta uudelle osastolle tullessa ja sieltä lähtiessä. Meitä pyydettiin ottamaan kuvauksiin sisäkengät, mutta muuten muu vaatetuksemme oli normaali. Pyrimme välttämään kosketusta lapsiin, omaisiin ja henkilökuntaan sairaalassa.

4.3.4 Kuvatun ja äänitetyn materiaalin käyttöoikeudet

Erityisesti seurantadokumenteissa, joissa päähenkilön tai päähenkilöiden elämää kuvataan pitkään, on syytä tehdä kirjallinen lupapaperi tai sopimus asiasta. Paperissa tulee antaa suostumus oman elämänsä kuvaamiseen ja äänittämiseen, tämän materiaalin käyttämiseen tietyssä elokuvassa ja elokuvan julkiseen esittämiseen eri välineissä. Myös muilta elokuvassa esiintyviltä henkilöiltä tarvitaan lupa. (Aaltonen 2011, 216.)

Sairaalaklovnien kanssa minulla oli suullinen lupa oikeuksista kuvata ja äänittää heidän elämää. Näin jälkikäteen mietittynä ehkä olisi ollut ammattimaisempaa sopia asiasta myös kirjallisesti, vaikka lopputyöni kohdalla ei mitään hankaluuksia esiintynytäkään kuvatun ja äänitetyn materiaalin käyttöoikeuksien suhteen.

Sairaalassa kuvatun dokumenttielokuvan kannalta on tärkeää, että kuvausluvut ja oikeudet käyttää kuvattua ja äänitettyä materiaalia ovat kunnossa. Tähän asiaan olimme varautuneet seuraavanlaisella tavalla. Olimme tiedottaneet kuvauksista etukäteen osastoja ja rekrytoineet osastonhoitajat informoimaan henkilökuntaa tulevista kuvauksista ja kysymään jo etukäteen kuvauslupia sellaisilta henkilöiltä, joiden tiedettiin olevan sairaalassa kuvauspäivänä. Tältä osalta asiat sujuivatkin hyvin. Kuvatun ja äänitetyn materiaalin käyttöoikeuksien saamisen lupakaavakkeen pohjana käytin lomaketta (Liite 3), jonka kokenut dokumenttielokuvantekijä Jouko Aaltonen oli minulle esitellyt luennoidessaan dokumenttielokuvan tekemisestä ammattikorkeakoulussani.

Ennakkotutkimuksen perusteella olin tietoinen, että työpäivänsä aikana klovnit tapaavat ihmisiä sairaalaosastojen lisäksi kaikkialla, missä he sairaalassa liikkuvat. Tiesin, että tästä johtuen minulla pitäisi olla kuvaustilanteeseen selkeä toimintakaava, kuinka saada kuvauslupa ihmisiltä, jotka kohtaavat klovnit spontaanisti osastojen ulkopuolella. Siellä kohdattavat ihmiset eivät ole välttämättä minkään osaston asiakkaita, eikä heitä näin ollen ole pystytty etukäteen informoimaan kuvaustilanteesta. Sairaalaklovnit saattavat joidenkin ihmisten kohdalle pysähtyä vain hetkeksi. Sairaalan aulatilaisissa kuvattaessa paikalla oli paljon ihmisiä, jotka välttämättä eivät kauan tilanteessa ehtineet olla. Tällaisissa tilanteissa kirjallisen lupalapun täyttäminen oli hyvin haasteellista ja käytännössä melkein mahdotonta. Tämän tyyppisissä tilanteissa lupa kuvattun ja äänitetyn materiaalin käyttöoikeuksista täytyi hoitaa suullisesti sopimalla.

Käytännössä tämä tapahtui niin, että ensin kuvasimme ja kuvaustilanteen jälkeen minä ohjaajan ja äänittäjän roolissa jäin kysymään paikalla olleilta luvat käyttää kuvattua ja äänitettyä materiaalia tulevassa tuotoksessa. Aika usein luvan kysymisen tallensin myös ääniraidalle, josta se olisi mahdollista tarkistaa myöhemmin. Tiedän, että osa dokumenttielokuvantekijöistä pyytää aika usein kuvausluvat suullisesti sopimalla ja taltioimalla sopimuksen ääniraidalle. Etenkin tämäntyyppisissä tilanteissa, jossa ei ole aikaa pape-reita täytellä. Kun asiasta sovitaan suullisesti ja se tallennetaan ääniraidalle, niin olisi hyvä käydä läpi ainakin seuraavat asiat:

- Kuvauspaikka
- Päivämäärä
- Ketä kuvataan
- Kuka tekee dokumenttielokuvaa
- Suostumus käyttää kuvattua ja äänitettyä materiaalia lopputuloksessa

Kuvasimme *Pienen pientä iloa* -dokumenttielokuvaa kahden päivän ajan Lastenlinnassa ja Lastenlinikalla. Näiden kahden päivän kuvauksissa tällaisissa spontaaneissa kuvaustilanteissa ei kertaakaan tullut sellaista tilannetta, että joku olisi kieltänyt kuvattun materiaalin käyttämisen. Ihmiset suhtautuivat hyvin positiivisesti dokumenttielokuvan tekkoon sairaalaklovneista ja kokivat elokuvani aiheen tärkeäksi. Ainoastaan osa halusi tietää, mitä ollaan kuvaamassa ja missä mahdollisesti valmis dokumentti tulevaisuudessa esitetään. Minulla oli myös mukana jaettavaksi paperiversiona infoa dokumentin ku-

vauksista (Liite 4). Siinä esiteltiin lyhyesti, mistä dokumenttielokuvan teossa on kyse ja mihin ottaa yhteyttä, jos asiasta haluaa lisätietoa.

Kahden hengen kuvausryhmälläkin lupien kysyminen kuvaustilanteessa sujui kyllä, mutta totta kai olisi ollut helpompaa, jos kuvauksissa olisi ollut erikseen kolmas henkilö hoitamassa näitä lupa-asioita. Suurimmat ongelmat liittyivät siihen, että kun vastasin myös *Pienen pientä iloa* -dokumenttielokuvan kenttä-äänityksestä, niin aina minun ei ollut mahdollista olla heti paikalla siirryttäessä uuteen kuvaustilanteeseen. Näin ollen jostain kohdista jäi kunnollinen ääni taltioimatta, koska olin vielä samaan aikaan selvittelemässä edellisessä kuvauspaikassa lupa-asioita.

Etukäteen olin sopinut sairaalaklovnien kanssa, että he tekevät työnsä mahdollisimman normaalisti, eivätkä jää esimerkiksi odottamaan edelliselle kuvauspaikalle sitä, että kuvausryhmä on valmiina seuraavaan. Sovin kuvaajan kanssa, että hän on koko ajan klovnien perässä ja minä jään tarvittaessa selvittelemään lupa-asiat muiden jatkaessa matkaa eteenpäin. Tästä johtuen välillä minulla oli vaarana eksyä muusta ryhmästä ja kadottaa klovnit ja kuvaaja jonnekin sairaalan sokkeloisille käytäville. Onneksi minulla oli olemassa klovnien aikataulu ja ennakkotutkimuksen perusteella sairaala oli niin tuttu minulle, että osasin olettaa, minne klovnit ovat menneet, jos he minulta katosivat. Hyvän taustatyön johdosta osasin myös suunnistaa nopeasti seuraavalle aikataulun mukaiselle kuvaus-osastolle. Tästä opin, että dokumenttielokuvaa tehdessä todella kannattaa perehtyä tarkoin kuvausympäristöön, jos se on vain mahdollista.

Pienen pientä iloa -dokumenttielokuvan kuvaukset sujuivat mielestäni oikein hyvin. Mielestäni yksi tärkeimmistä tekijöistä kuvauspäivän onnistumiseen oli hyvin tehty taustatyö sekä kuvauksista hyvin tiedottaminen. Kuvauslupien suhteen hyvä ennakkotyö oli korvaamatonta. Olin valmiiksi opetellut, kuinka suullisesti esitän lyhyesti ja selkeästi dokumentin ja kuvausluvan kysymisen ihmisiltä. Se säästi aikaa eikä epätietoisuutta siitä, mitä olemme tekemässä päässyt syntymään. Myös infolomakkeiden mukana pitäminen ja niiden jakaminen kuvaustilanteen jälkeen niitä tarvitseville osoittautui hyväksi ratkaisuksi. Hyvä valmistautuminen antoi itselleni varmuutta ja pystyin epävarmuuden sijaan paremmin keskittymään itse kuvauksiin ja lopputyöni taiteellisen osion onnistumiseen.

5 POHDINTA

Lopputyöni koostuu Taiteellisesta ja kirjallisesta osiosta. Taiteellisen osioon olen aika tyytyväinen, vaikka aina löytyy parantamisen varaa. *Pienen pientä iloa* on ensimmäinen dokumenttielokuvani ja oppimiskokemuksena hieno ja opettavainen kokemus. Koen oppineeni paljon onnistumisista ja sitäkin enemmän projektin aikana tekemistämme virheistä. Minulla on tunne, että lopputyöni taiteellisessa osiossa kulkemani matka projektin parissa oli tärkeämpi, kuin itse päämäärä. Minulla oli tarkoituksena tehdä luova dokumenttielokuva, jossa pyrin taiteelliseen ilmaisuun. Halusin, että klovnien työpäivä näytettäisiin pelkästään seuraamalla heidän työtään ilman haastatteluja, kertojaääntä tai selittäviä tekstiplansseja.

Dokumenttini oli ennakkotutkimusvaiheen jälkeen aika tarkasti käsikirjoitettu. Olin jo heti elokuvan idean saatuani suunnitellut, että elokuvan selkärankana olisi seurata klovnien yhtä työpäivää. Tämän selkeän tapahtuman mukaan klovnien työpäivä oli helppo jakaa eri vaiheisiin. Elokuva alkaa, kun klovnien työpäivä alkaa ja päättyy työpäivän päättymiseen. Käsikirjoitusvaiheessa hyödynsin teoriaa, mikä liittyy tapahtumakeskeisen dokumenttielokuvan tekemiseen (Nikkinen & Vacklin 2012, 110).

Lopputyölleni sain käsikirjoitustukea Suomen elokuvasäätiöstä. Elokuväsäätiön tuki muodostui minulle todella arvokkaaksi, sillä sen johdosta pääsin keskustelemaan dokumenttini suunnitelmista tuotantoneuvoja Elina Kivihalmeen kanssa. Tämän tapaamisen pohjalta minulle kristallisoitui se, mistä näkökulmasta dokumenttini kerron. Olin ollut kallistumassa siihen, että olisin dokumentin kertonut lasten näkökulmasta, mutta sitten ymmärsin, että ehkä kuitenkin on parempi kertoa dokumentti klovnien näkökulmasta. Olin ajatellut, että lasten näkökulmasta kerrottuna dokumentti olisi ollut automaattisesti koskettavampi kokonaisuus. En tiedä olisiko ollut niin, mutta sen tiedän, että välttämättä minulla itselläni ei olisi ollut vaadittavia ominaisuuksia kertoa dokumenttia tuosta näkökulmasta. Sen vuoksi olen tyytyväinen, että minua kannustettiin pysymään alkupe-
räisessä suunnitelmassani kertoa elokuva klovnien näkökulmasta.

Dokumentin teeman ja näkökulman selvittyä minun oli helpompi käydä kuvaajan kanssa keskustelua kuvaustyylistä. Esimerkiksi siitä, millä tavalla haluaisin, että elokuva kuvattaisiin ja millaisia hetkiä ja tunteita kuvaustilanteessa etsittäisiin. Tämä oli tärkeää myös sen vuoksi, että tilojen ahtauden vuoksi meillä ei ollut mahdollisuutta kuvata esi-

merkiksi kahdella kameralla, jolloin kuvaustilanne olisi saatu paremmin haltuun. Kahdella kameralla kuvatessa olisi voinut tehdä esimerkiksi ratkaisun, että toinen kamera kuvaa klovneja ja toinen lapsia. Tai vastavuoroisesti, että toinen kamera kuvaa yleiskuvaa ja toinen lähikuvaa. Yhden kameran tekniikalla näihin variaatioihin ei ollut mahdollisuutta. Meidän tuli yksinkertaisesti tietää jo kuvaustilanteesta, mistä dokumenttielokuvamme kertoo.

Yhdellä kameralla kuvaaminen sekä lähikuvia etsivän kuvaustyylin valinta aiheutti jossain kohdin hankaluuksia leikkausvaiheeseen, sillä aika usein minulla ei ollut käytössä sellaista kuvaa, josta välttämättä olisi voinut hahmottaa sen, millä tavalla klovnit saavat hymyn lapsen huulille. Oli vain kuvaa reaktiosta eikä siitä, kuinka se saadaan aikaan. Tästä huolimatta uskon valitsemamme tyylin olleen oikea ratkaisu, sillä onnistuneet lähikuvat tuovat mielestäni elokuvaan enemmän tunnetta.

Dokumentin kuvaukset onnistuivat kaikin puolin erinomaisesti ja kuvatussa materiaalis- sa oli juuri sellaisia elementtejä, mitä toivonkin saavamme kuvauksissa. Leikkausvaiheessa halusin irrottautua käsikirjoituksesta ja leikata dokumentin materiaalin ehdoilla. Tästä huolimatta oli jännä huomata, kuinka lähellä käsikirjoitusta lopullinen dokumenttielokuva lopulta oli, vaikka sen nimenomaan leikkasin materiaalin vaatimalla tavalla.

Jälkikäteen alkuun ihmettelin, miksi käytin leikkausvaiheessa niin paljon aikaa oikean muodon ja rakenteen etsimiseen, kun sama rakenne oli jo valmiina olemassa käsikirjoituksessa. Todennäköisesti lopulliseen elokuvaan päätyneet kohtaukset olisivat olleet hyvin erilaiset, jos en olisi niin perusteellisesti tutustunut kuvaamaamme materiaaliin. Ehkäpä samalla ne timanttisimmat kohtaukset ja hetket olisi saattanut jäädä löytymättä. Tekotapana tällainen omistautuminen materiaalille tuntui raskaalta, mutta samalla myös palkitsevalta. Minulla oli kasassa todella paljon erinomaisen hyvää materiaalia. Kovan työn ansiosta uskon löytäneeni lopputyöhöni juuri ne parhaimmat ja hienoimmat hetket, jotka tukevat parhaiten kokonaisuutta.

Eräs suurimmista haasteita lopputyössäni liittyi elokuvan äänitykseen. Äänitykseen liittyvät ongelmat paljastuivat vasta leikkausvaiheessa. Sairaalassa on paljon hälyä ja erilaisia kovia ääniä. Lastenlinnassa on myös paljon pitkiä käytäviä joissa ääni kaikuu. Potilas huoneet ovat ahtaita ja monesti jouduimme kuvaamaan tilannetta klovni- en selän takaa, jolloin automaattisesti ääni taltioitui myös selän takaa. Näissä tilanteissa ääni oli

paikoin vaimeaa tai tilanteessa tapahtuvasta puheesta oli vaikea saada selvää. Koska teimme elokuvaa, jossa kuvausryhmän oli tarkoitus olla näkymätön tarkkailija, niin pyrimme siihen, ettei kuvausryhmää näkyisi kuvissa. Tämä rajoitti äänityksen kannalta paikkoja, mistä minä kenttä-äänittäjänä olisin voinut ääntä taltioida. Mietimme myös ennen kuvauksia puomin käyttöä, mutta sen liikuttelu olisi minulle kokemattomana äänittäjänä muodostunut liian vaativaksi ja toiseksi puomin kanssa minulta olisi loppunut kädet, koska äänen taltioinnin ohella toimin kuvauksissa useassa roolissa.

En ollut etukäteen osannut arvostaa äänen merkitystä lopputuloksessa. Tämä oli ehkä yksi syy, miksi ongelmia esiintyi äänen suhteen. En ollut ennakkovalmisteluissa tarpeeksi tehnyt töitä oppiakseni äänittämään enkä selvittämään asioita, mitkä liittyvät dokumenttielokuvan kenttä-äänittämiseen. Tämän projektin kohdalla opin, että äänen merkitystä ei kannata aliarvioida ja nyt osaan paremmin jatkossa arvostaa äänen merkitystä dokumenttielokuvassa.

Koska leikkasin dokumentin itse, niin minun on vaikea arvioida sitä, millainen lopputulos olisi, jos käytettävissä olisi ollut joku toinen leikkaaja. Uskoisin, että dokumentti olisi ainakin valmistunut nopeammin, sillä oma leikkaustyylini on hyvin hidas. Olen taipuvainen perfektionismiin enkä osaa leikata esimerkiksi raakaleikkauksivaiheessa kohtauksia väljästi kokonaisuus silmälläpitäen. Minulla on huono tapa takertua hiomaan kohtausten yksityiskohtia. Aika usein tämä on pelkästään turhaa työtä siinä vaiheessa, kun vielä hahmotetaan elokuvan rakennetta ja dramaturgiaa.

Olisin mielelläni ottanut elokuvaan ulkopuolisen ammattileikkaajan, jos budjetti olisi sen sallinut. Nyt kun siihen ei ollut mahdollisuutta, niin egoistisesti ajattelin, että siinä tapauksessa minä itse olen paras vaihtoehto dokumentin leikkaamaan. Tällä ratkaisulla minulla jäi hyödyntämättä esimerkiksi muiden luovien ihmisten tarjoamat näkemykset ja ideat. Tunnistin myös itsestäni sen, että koska olin ollut kiinteästi mukana koko projektissa alusta lähtien niin leikkauksivaiheessa minun oli vaikea toteuttaa ”kill your darlings” -ohjenuoraa. Roikotin pitkään mukana kohtauksia, jotka lopulta eivät elokuvaan päätyneet pelkästään siitä syystä, että niillä oli minulle itselleni merkitys, joka ei muille avautunut. Halusin uskoa siihen, että ne avautuisivat muille samalla tavalla kuin minulle. Valitettavasti usein se oli toiveajattelua. Onneksi minun oli mahdollisuus elokuvaa näyttää eri henkilöille ja näin saada arvokasta palautetta siitä, mikä elokuvassa toimii ja mikä ei. Jälkikäteen mietittynä olen tyytyväinen omaan leikkaustyöhöni, mutta seura-

vassa projektissani tulen varmasti pitkään miettimään, olisiko parempi, jos joku toinen leikkaisi elokuvan.

Lopputyöni taiteellisen osioon verrattuna tämä kirjallinen osio ei ollut minulle niin merkityksellinen. Tiedän pystyväni parempaan ja sen vuoksi harmittelen, ettei tämä työ mielestäni kuvaa sitä tasoa, mihin parhaimmillani pystyn. Luin kirjallista työtä varten paljon lähdekirjallisuutta, mutta en lopulta oikein osannut kunnolla alan teoriaa soveltaa omaan työhöni. Lähteitä olisin voinut käyttää enemmän ja pyrkiä enemmän tuomaan esiin asioita, mitkä liittyvät byrokraattiseen esituotantovaiheeseen. Olisin ehkä voinut haastatella kokeneita dokumenttielokuvantekijöitä ja tiedustella heiltä, olisiko heillä kokemusta dokumenttielokuvan tekemisestä sairaalassa ja siihen liittyvästä byrokratiasta. Näin tekemällä olisin varmasti saanut lisää syvyyttä kirjalliseen työhöni.

Tavoitteenani oli tässä opinnäytetyössäni käydä läpi asioita, mitkä liittyvät dokumenttielokuvan tekemiseen sairaalassa ottaen huomioon byrokratian näkökulma. Mielestäni tämä tutkimus antaa tietoa siitä, millaisia asioita tulee ottaa huomioon etenkin kuvauslupien suhteen, jos opiskelija haluaa tehdä dokumenttielokuvan sairaalassa. Salassapitosopimusten johdosta en voi tähän opinnäytetyöhön liittää tutkimuslupahakemuksiani, enkä kaikkia päätöksiä liittyen tutkimuslupahakuprosessiin. Toisaalta se on harmillista, sillä uskoisin, että niihin hakemuksiin perehtymällä voisi saada hyödyllistä tietoa, kuinka toimia, jos aikoo tehdä dokumenttielokuvan sairaalassa. Tein hakemukset hyvin huolellisesti vaadittavien ohjeiden mukaan ja olen tyytyväinen siihen, kuinka hyvin ja sitkeästi jaksoin paneutua opinnäytetyöni tutkimuslupahakemusprosessiin.

Kaiken kaikkiaan opinnäytetyöni tekeminen on ollut hieno kokemus. Olen tekoprosessin aikana saanut hurjan määrän mahtavia kokemuksia, kohdannut hienoja ihmisiä ja oppinut paljon uusia asioita. Ja ennen kaikkia olen saanut valmiiksi ensimmäisen dokumenttielokuvani. Moni asia olisi jäänyt tekemättä ja oppimatta ilman tätä projektia ja prosessia.

LÄHTEET

Aaltonen, J. 2007. Audiovisuaalisen käsikirjoituksen tekijän opas. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura.

Aaltonen, J. 2011. Seikkailu todellisuuteen. Dokumenttielokuvan tekijän opas. Helsinki: Like Kustannus Oy.

Aaltonen, J. 2006. Todellisuuden vangit vapauden valtakunnassa. Dokumenttielokuva ja sen tekoprosessi. Helsinki: Like Kustannus Oy.

Bacon, H. 2004. Audiovisuaalisen kerronnan teoria. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura.

HUS Eettinen toimikunta. 2013. HUS:n Eettinen toimikunta. Luettu 12.5. 2013
<http://www.hus.fi/tutkijalle/eettiset-toimikunnat/Sivut/default.aspx>

HUS Lastenkliniikka. 2013. Luettu 14.5.2013
<http://www.hus.fi/sairaanhoito/sairaalat/lastenkliniikka/Sivut/default.aspx>

HUS Tutkimuslupa. 2013. Tutkijalle ohjeet tutkimusluvan hakemiseen. Luettu 12.5.2013
<http://www.hus.fi/tutkijalle/tutkimusluvan-hakeminen/Sivut/Tutkimusluvan%20hakeminen.aspx>

Hyytiä, R. 2004. Ennen kuin kamera käy. Helsinki: Taideteollisen korkeakoulun julkaisu A 50

Laki potilaan asemasta ja oikeuksista 17.8.1992/785.

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 21.5.1999/621, 24§

Nikkinen, A. & Vacklin, A. 2012. Television runousoppia. Toisenlainen katse tv-ohjelmiin. Helsinki: Like Kustannus Oy

MLL Lastenlinnan historia 2013. Mannerheimin lastensuojeluliitto. Luettu 14.5.2013
<http://www.mll.fi/mll/historia/lastenlinna/>

Riikonen, J. 2012. Järjestelmäkamera kotimaisten dokumenttituotantojen kuvausvälineenä. Diakin viestinnän koulutusohjelma. Turun ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö.

Sairaalaklovnit ry. 2013. Luettu 25.4.2013
<http://www.sairaalaklovnit.fi/Sairaalaklovnit/Etusivu.html>

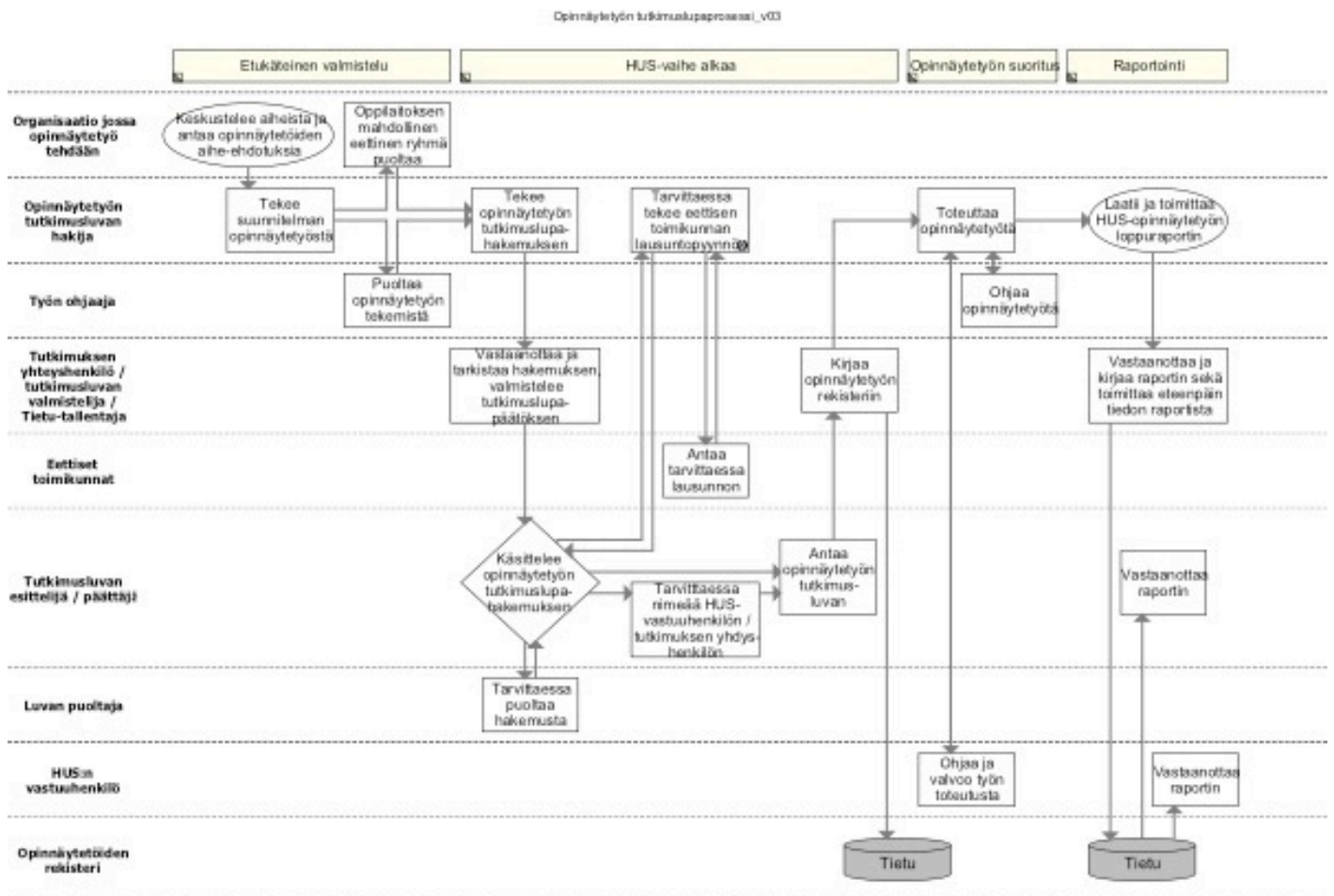
Saksala, E. 2008. Asiaa ruudussa. TV-Dokumentin anatomia. Helsinki: Like Kustannus Oy

Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntomaksu asetus 2012/46, 1 § 3. mom.

Vacklin, A. Rosenvall, J. & Nikkinen, A. 2008. Elokuvan runousoppia. Käsikirjoittamisen syventävät tiedot. Helsinki: Like Kustannus Oy

LIITTEET

Liite 1. Opinnäytetyön tutkimuslupaprosessi HUS:ssa

Liite 2. Tutkimuslupa

HYKS-sairaanhoitoalue
HELSINGIN JA UUDENMAAN SAIRAANHOITOPIIRI

Naisten- ja lastentautien tulosyksikkö
Tutkimuspalvelut, Lastentaudit

29.3.2012

Tutkimuslupa**Lomakepäätös 11/2012**

Professori Mikael Knip on myöntänyt tutkimusluvan lomakepäätöksensä medianomin tutkintoa varten opinnäytetyölle

Sairaalaklovnien työn vaikutus potilaiden, omaisten ja henkilökunnan hyvinvointiin sairaalassa

Aika	30.3.2012-15.5.2012
Hakija	Sairaanhoitaja/ AMK/Medianomin opiskelija
HUS:n vastuhenkilö	Tiedottaja Niina Kauppinen
Oppilaitos	Tampereen ammattikorkeakoulu

Tutkimusluvan päättymisestä ilmoitetaan tutkimusrekisterin hoitajalle. Jos tutkimus tarvitsee jatkoajan, anotaan sitä vapaamuotoisella hakemuksella.

Pirjo Riihimäki
Tutkimuspalvelut, Lastentaudit
Naisten- ja lastentautien tulosyksikkö
Lasten sairauksien klinikkaryhmät
p. 09 471 74730
pirjo.riihimaki@hus.fi

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri
HYKS-sairaanhoitoalue
Naisten- ja lastentautien tulosyksikkö
Hallinto

PL 280
Lastenlinnantie 2
00029 HUS

Puh (09) 4711
Faksi (09) 471 74703

www.hus.fi
etunimi.sukunimi@hus.fi

Liite 3. Lupakaavake käyttää kuvattua ja äänitettyä materiaalia dokumentissa.

LUPA

Annan luvan kuvata ja äänittää toimintaani ja mahdollisia haastatteluja, sekä luvan käyttää tätä materiaalia Antti Okkosen Sairaalaklovneista kertovassa dokumentissa, joka on hänen lopputyönsä taiteellinen osuus Tampereen ammattikorkeakouluun. Tätä materiaalia saa vapaasti käyttää kyseisessä elokuvassa ja siihen liittyvässä tiedottamisessa, markkinoinnissa ja mahdollisesti elokuvan DVD:n lisämateriaalina. Lupa koskee kaikkia esitysformaatteja ja alueita.

PVM: _____

ALLEKIRJOITUS: _____

NIMENSELVENNYS: _____

OSOITE: _____

POSTINUMERO: _____

PUH: _____

HETU: _____

Liite 4. Info potilaaseen kohdistuvasta opinnäytetyöstä

